

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

CUMPLINT EL NOSTRE DEURE

QUAN en la vida política d'un poble hi existeix un nucli de lluitadors que d'una manera clara i diàfana entreveu l'avenir d'aquell poble d'una faïçó humanament renovadora, és deure d'ells condensar i concretar la seva vidència, que ha d'ésser el fonament d'una nova i futura organització social, en un corrent ideològic que fecundi la voluntat de tots els homes d'aquell poble i els amari l'esperit d'entusiasmes en pro dels lliberadors renovaments entrevists i somniats per aquells lluitadors.

Ens hem trobat, nosaltres, que'ns sentim lluitadors de Catalunya, amb el sentiment col·lectiu desviat. D'una banda, se'ns presentava davant nostre l'aspiració patriòtica d'una part de catalans, que, si reclamaven l'efectivitat d'unes determinades aspiracions autonòmiques, ho feien d'una manera egoista i obeint a les materialitats que les seves indústries, negocis i especulacions els exigien. Creaven, ajudaven a mantenir latent davant l'Estat una protesta autonomista, però la finalitat que aquella protesta pretenia assolir era imprecisa, vaga, poc expansiva, perquè se fonamentava en interessos de caràcter individual i mercantilista.

No era la protesta que eixia de les entranyes del poble, malgrat bona part dels estaments de Catalunya a la protesta haguessin ajuntat llur esperit. Era, pel contrari, la protesta que en el poble s'introduïa per a apoderar-se de llurs energies i encarrilar-les en profit dels interessos individuals d'aquells que vinculaven l'esperit de la pàtria en llurs insanes accions de negoci i de cobdícia.

Se'ns presentava també, per altra banda, un esperit democràtic organitzat, quals finalitats s'esvaïen en verborisats i eloqüències, que, si ajudaven a enriquir el lèxic retòric dels «leaders» polítics, no tenien cap eficàcia ni oferien cap garantia de respecte i acatament per a la força que l'esperit plenament humà i lliberador del nacionalisme encarna.

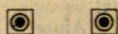
Destriada, dividida l'opinió catalana en aquestes dues úniques tendències de política sorollosa, car les altres tendències políti-

ques posseïen un ben migrat valor, quedà, durant un bon espai de temps, reduïda la lluita política catalana, sobre tot en la nostra ciutat, a les formidables batalles electorals entre el republicanisme i l'agrupament que's nomenava catalanista. Plantejada així la lluita, per força havia de degenerar en una contraposició d'idees qual síntesi s'anà definint a mesura que el republicanisme, que entranyava, cada dia més, una modalitat de la política centralitzadora de l'Estat, electoralment perdía terreny i anava avançant i triomfant la força oposada als sentiments i idealitats que l'idea republicana, en sí, suposa.

Els directores de l'agrupament polític català que contendia amb el republicanisme, no volgueren desvirtuar l'acusació que interessadament pels contraris de l'esperit català fou feta i, lluny de demostrar que en les seves rengleres s'havia de desenrotllar una política neutral i de respecte a ço que tingués caràcter polític, anà accentuant-se de tal manera llur conservadurisme, que, mentre els altres rebutjaven el sentiment català del republicanisme, ells allunyaven de prop seu a tots els catalans que per les seves idees, circumstàncies o sentiments portaven adherida a la seva ànima guspires de llibertats polítiques per als pobles i per als homes.

El catalanisme, que primitivament no posseïa altre caràcter que el que li donava l'aspiració patriòtica d'assolir per a Catalunya un règim autònom que l'Estat, al qual pertany, li havia de concedir, ha anat transformant-se i definint-se i llurs aspiracions, titllades de romàntiques i irreals, s'han tornat, per la ràpida evolució del poc temps transcorregut d'allavors ençà, aspiracions de dignificació, de millorament, de lliberació humana.

Hem arribat així, de definició en definició,

En el número vinent: «Acció social i acció política», per F. Culi i Verdaguer ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

i concretant cada vegada més els nostres anhels, a l'estat ideològic d'avui, i ara, en el moment present, arribats que som al grau màxim de concreció d'idees i aspiracions, nosaltres, nacionalistes catalans, hem de dir, clar, categòric i rodonament, que sempre el nostre nacionalisme l'hem comprès i sentit agermanant-lo estretament amb totes les sentimentalties avançades i modernes que feien bategar el cor dels homes.

Si infinites vegades no l'havíem exterioritzat el criteri nostre, no era pas per manca de sentiment, sinó degut a que nosaltres, els titllats, avui, per algunes ànimes inadaptades al progrés dels temps moderns, de *poseurs* del radicalisme, sacrificàvem les generoses idealitats que's removiën en l'esperit nostre i de bona fe havíem cregut que els que com nosaltres, en idees que, dintre el moviment català, se'n deïen secundaries, no pensaven, posaven sempre, per damunt i per davant de tot, l'esperit, l'idea que constituïa el mòbil de les nostres lluites i actuacions.

Les murmuracions i les censures que no s'han dirigit, quan hi ha hagut motius, als desviaments de certs agrupaments nomenats nacionalistes i que amb motiu de la nostra nova actuació a nosaltres se'ns dirigeïen, no faràn desdir-nos de la tasca que'ns hem emprès. Som un nucli de lluitadors que posseïm idees de llibertat i humanisme, i, per aquest motiu, hem agermanat el socialisme amb el nacionalisme. Ens creiem marxar d'acord amb la veritat, ens creiem tenir raó i, per tant, volem serenament imposar les nostres idees a Catalunya, infiltrant-les, per a fer-les triomfar, en el cor de tots els catalans.

Ens hem emprès la nostra ruta i caminarem incessantment per a poder arribar a terme. No hi valdràn pas, per a deturar-nos i fer-nos desviar el camí, els planys dels etèrns descontents. I no hi valdràn, perquè amb la nova actuació hi resumim la nostra fe i hi veïem sintetitzat tot l'avenir del nostre poble. Realitzarem la nostra acció i durem endavant la nostra tasca, car així estem segurs i persuadits que cumplim el nostre deure.

Per la llengua catalana

Fa molt de temps que m'aturmenta la vida el comportament equivoc que observen la major part d'homes representatius del nostre nacionalisme, del catalanisme. No són catalanistes sencers, d'una peça; no fan per la renacionalització de Catalunya tot ço que poden fer, tot ço que és deure ineludible que facin. A l'inrevés, realitzen més acció anticatalana, que no pas actuació totalment adreçada a fer reviuir la nostra vida nacional. I no gens menys, però, es vanten d'ésser grans nacionalistes, el poble els hi té i els venera, i ells en són tan gelosos de passar-hi per nacionalistes exemplars, que no sols accepten curullis de goig la veneració de la gentada, sinó que, ademés, s'erigeixen en implacables qualificadors indiscutibles de la catalanitat d'altri, trobant que'l catalanisme se'n va en orris, i que Catalunya és desnacionalitzada cada dia més, per culpa de bons catalans que no han sigut mai professionals del nacionalisme, que entenen que, per a servir bé a la pàtria, no s'ha de fer abdicació de la serenitat i de la fortitud de l'esperit, i que creuen, i és la veritat, que Catalunya és tots els catalans, el pensar, el sentir i el voler de tots els catalans, i no la conveniència, el sentiment parcial, només que de qualques fills de Catalunya, per valúia representativa que posseeixin.

Hi han representants de Catalunya al parlament de l'Estat espanyol que's diuen nacionalistes, i fins hi passen, que a la llar, amb els fills, en aqueixa vida íntima de la família que és on se fa o desfà la pàtria, parlen castellà; els grans industrials i comerciants, i quasi tots els petits també, que tot ho deuen a l'esforç col·lectiu de Catalunya, que volen passar per catalanistes i fins fan servir accions que's nomenen catalanistes per a obligar a l'Estat que legisli a favor de la llur riquesa, tenen el castellà per llengua oficial del negoci i massa sovint de la família; les botigues, en castellà tenen escrits els rètols, i en castellà parlen de primer antuvi al comprador que entra, malgrat ésser establiments de la ciutat tan posposament dita cap i casal de Catalunya, i àdhuc éssent els botiguers dels barris del cor de la ciutat, en la gran majoria, electors de la Lliga Regionalista; les dones s'hi arrapen a parlar cada cop més malament el castellà, convençudes que s'aristocratitzen, com si fós possible existir amb dignitat tan bon punt es cometen renunciaments amb la llengua pròpia; la gent en contes d'anar a estiuajar, se'n va, cada any més, a fer *colonia*, a lluir riquesa i a aparèixer com selecció social, enquivint-se en trajos ridículs i parlant castellà per pobles i camins, no adonant-se de l'acció patricida que executen; quasi cap pare sent la necessitat d'educar i instruir els fills com per naturalesa nacional els pertany, i, fins, tenen especial cura en que no sofreixin accions de catalanitat que causarien *efectes d'ordinaries* en llur espiritualitat.

Tota aqueixa immensa vergonya, que no sols és mostra d'anticatalanitat, que és afrós pecat a Catalunya, sinó que ademés denuncia manca de dignitat, de civilitat i de sentiments d'humanisme, pesa damunt de la nostra vida nacional, és el que oprimeix i sosté l'inferioritat i l'esclavatge nacional de la nostra Catalunya.

I bé, diguem-ho clar. Els primers culpables, els més grans culpables, són tots aquells homes representatius que haurien d'ésser exemple a seguir per la llur perfecció i austeritat nacionalista, i cometen i realitzen actes amb els que, per voluntat o per covarda omisió, fan mancaments que ensenyen al poble com, sense escrúpols ni remordiments, es befa i s'inferioritza i se la traïx i no se la té en el sagrari del temple de la pàtria, a la nostra llengua catalana.

Els culpables, ho son de tal faïçó, que no

hi han paraules prou expressives per a qualificar-ho, quan són homes que posseeixen valúia representativa obtinguda, amb gran justícia, en l'enaltiment, en el conreu, en la dignificació de la llengua catalana; perquè, si els que són venerats pel poble per admirables artífexs del nostre verb, realitzen a l'ensems accions que li lleven valúia nacional, què ha de fer el poble, que's troba totjust al principi del renaixement de l'esperit català? Tot naturalment, seguint l'exemple dels mestres, l'omnós exemple, deixar de banda la llengua pàtria, deixar que's degradi i permetre que la vida catalana se suïcidi a l'adoptar per verb una llengua que no és la nostra; que no sols no és nostra, que és la llengua instrument de l'acció que pretén desnacionalitzar a la nostra Catalunya, per a que es disolgui i no existeixi com a nació.

Una de les primeres causes, d'aqueixa vergonya nacional, que a l'ensems és la causa fonamental de la crisi del Teatre Català, és l'haver consentit els autors dramàtics catalans en que fossin representades a Catalunya traduccions castellanes de les obres llurs, havent contribuït així a que els actors deixin l'escena catalana—val a dir que d'això tant se me'n dona—, i el que és més greu, a que el poble s'hagi trobat en la seva mania de catalanitat sotmès a les tentacions, baixes tentacions descatalanitzadores, per culpa d'aquells que tenen el deure sagrat d'ésser guardadors fidelíssims de l'esperitualitat de la Pàtria.

Jo vui trobar-hi excusa, una part d'excusa, només, en la conducta del poble. Ve de lluny que l'Angel Guimerà, el gran dramaturg que ha dut per tot el món el geni de Catalunya; que és adorat pel poble per poeta i autor dramàtic que com cap altre remou les entranyes de la gentada i fa vibrar grandiosament l'esperit nacional; que és tingut per tothom com a símbol de patriotisme intransigent i immovible, tal com si ell fós la representació augusta de la Pàtria lliberada; ve de lluny, repetesc, que l'Angel Guimerà, ha concedit al teatre castellà els mateixos drets que al català, alguna vegada més drets, car moltes obres han estat estrenades expressament el mateix dia a Barcelona i a Madrid, i en ocasions primer en castellà a Madrid; ve de lluny que en Guimerà ha tingut, pel teatre castellà, per actors castellans, atencions i preferències que han impressionat molt dolorosament als que no s'obliden dels seus discursos i poesies patriòtiques, de tanta fermesa i amb tantes imprecacions i deprecacions patriòtiques que'ls cors catalans tan se n'han sentit dignificats; és d'ara mateix, que les seves obres traduïdes van invadint Catalunya desviant al poble, que, equivocant, l'aplaudeix amb deliri i l'obliga a parlar, i ell, penso el que ha de patir, el trànsit dolorós que deu passar a l'haver de dir paraules catalanes al poble que de primer ha remogut en català, nacionalitzant-lo i catalanitzant-lo, i ara, al fer-li vibrar els sentiments generosos que humanitzen en llengua que no és la catalana, li lleva violentment la catalanitat que li havia fet renàixer, i li infiltra sentiments i modalitats d'ètica nacional que li demostren que al món no hi ha res ferm, que tot és ficció i convencionalisme, i que a Catalunya tot trontolla i no res té base de veritat si compara tota l'obra patriòtica den Guimerà, amb aqueixes nits del Teatre de Novitats, a les que s'hi realitza el sacrifici sagrat de la llengua catalana, de l'espiritualitat catalana!

No és, només, l'Angel Guimerà el culpable; ni hi ha d'altres, ni hi ha molts; cap, però, com ell, te contrets deures patriòtics, ni potser sense l'exemple den Guimerà s'hauria atrevit a realitzar mancament al verb del nostre poble. El gest den Guimerà, hauria evitat aqueixa baixa guerra contra Catalunya.

Ja sé que dir la veritat és sempre costós i congria contra qui la diu tempestes d'odis. Més jo penso sempre: primer Catalunya que tot, i no res en justícia en detura.

No'm sab greu dir que he escrit serenament i sense eap vacil·lació aquest article. No vui amagar, però, que cap més ocasió de les meves lluites per Catalunya m'he sentit tan adolorit. En Guimerà serà el primer de creure'm.

D. MARTÍ I JULIÀ

□ □

GUAITA

Quan el darrer moviment, en aparença irat, dels fabricants catalans, del Fomento del Trabajo Nacional, així, en castellà, i quan menaçaren al Govern d'Espanya amb tota llei de repressalies, anunciant una intensa campanya contra els governants i en defensa, molt especialment, de la zona neutral, profetitzàrem, en aqueixes planes, que no res farien, i no res han fet.

Els nostres fabricants, els nostres grans industrials, durant l'estiu, han procurat passar la calor el millor possible, i tota aquella voluntat al treball i amor a l'obrer que tant prediquen, ho deixaren per a activar a la tarde, quedant, així, arreconada aquella actuació rebel tant bombejada, que fins arribaren a negar-se a col·laborar en comissions ministerials. Haurà estat, després, pel de sempre, el seu desig de conviure en completa harmonia amb els governants, que aquella anunciada acció de revolta ha estat traspasada al nucli polític del Fomento, o sia la Lliga Regionalista, i aquesta, apropiant-se unes eleccions, ho aprofita com a plataforma electoral, com en les darreres eleccions de diputats provincials va remoure i aprofitar el cas Puig i Esteve, per a després deixar-lo en el més ignominiós dels oblidis, i també les mateixes zones neutrals. Cal recordar-ho.

Per què aqueixos senyors fabricants i industrials del Fomento, que—quan parlen entre nosaltres— se diuen tant catalans i aïmadors d'un benestar social, que menaçaren al Govern d'Espanya i anunciaren una actitud de la més absoluta energia, no són ara al davant del moviment? Per què ells, que diuen avorrit la política, deixen precisament a mans dels polítics la lluita per la zona neutral?

De ja fa temps, en totes les accions de lluita amb l'Estat hi veiem sempre multiplicat d'objectius, car, éssent una mateixa cosa, la Lliga es cuida d'atentar—és un dir—contra els ministres, i el Fomento de fer grans recepcions als ministres, caiguts o enlairats, segons convingui. Encara que això representa una grossa immoralitat, podria dispensar-se, en part, si la col·lectivitat catalana ne servés algun profit, però és el cert que, malgrat totes aqueixes combinacions, a Madrid fan el que'ls convé i es mofen quan volen i com volen de les necessitats de Catalunya.

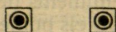
Nosaltres, que hem sempre defensat l'establiment de les zones neutrals, que no creiem hi hagi un sol català que discuteixi la seva implantació ni tantsols dubti de la conveniència d'obtenir-les, creiem explicar-nos la manca d'entusiasme popular per la manifestació d'ara en els canvis i vacil·lacions de la gent del Fomento, que mai han estat defensors de Catalunya, sinó del que han cregut convenient a llurs particulars interessos, i en que sia precisament la Lliga Regionalista, delegació política del Fomento, qui l'acabdilli, quan aquells—ells sabran perquè—se fan enrera, o, quan menys, no donen la cara.

Per a fonamentar l'acció irada d'ara, per a explicar-la, es diu que's fa perquè va a obrir-se el Parlament espanyol. Hi ha algú que sincerament cregui que, si aquest Govern obre les Corts, les mantindrà més temps obertes que les jornades que calguin per a fer el simulacre convingut amb tots els partits poli-

tics espanyols? Els del Fomento i, millor, els de la Lliga Regionalista, saben prou bé que la manifestació de demà per a l'obtenció de les zones neutrals no ha d'obtenir cap finalitat pràctica. No obstant, ells la bombegen com a una acció decisiva.

Per això els ciutadans barcelonins que no's deixen suggestionar per falses maniobres, tot i volent més que el Fomento i la Lliga la prosperitat de Catalunya, i és clar que també la zona neutral, no concorreràn a la manifestació de demà, car aqueix acte és no res més que un tapabruts que's fa servir amb molta habilitat, doncs a ningú se li amagarà que mentres el poble, el bon poble, s'entusiasma, ben justament, per la zona neutral, deixa de comentar la desastrosa administració municipal de l'Ajuntament de Barcelona.

I com que tant als regionalistes com als radicals (?) els convé, entre els dos agrupaments, no abandonar el Municipi, on amb perfecte acord actüen, deu ésser per això que tenen tant interès en aqueixa campanya, que defallirà l'endemà mateix de les eleccions, per a rependre-la quan se n'apropin unes altres o s'hagi de cooperar a l'èxit personal a Madrid d'algun polític radical (?) o regionalista.— F.

James Keir Hardie

HA mort a Glasgow, a l'edat de 59 anys, el «leader» socialista anglès.

En James Keir Hardie, fill d'una família proletària escocesa, a l'edat de 8 anys entrà a treballar de minaire al Lanackshire, treballant-hi prop de 12 anys.

Àvid d'aprendre, llegia sempre, éssent els seus primers mestres John Ruskin i Carlyle, influint també en el seu esperit el poeta de la democràcia escocesa, Robert Burns.

La primera acció pública de Keir Hardie, fou la propaganda antialcohòlica.

A 25 anys, era elegit secretari del Sindicat, que junt amb els demés companys i amb els més grans esforços havia fundat, influint això en que fós despatxat de la mina pels burgesos que veien amb mals ulls el Sindicat obrer.

Del 1882 al 1886, dirigí el diari *Cumnoch News* i fundà més tard l'Unió de miners del Ayrshire. Al 1887, en el Congrés de Swansea, per primera vegada en una assemblea de Trades-Unions, es sentia per un delegat afirmar el socialisme i la necessitat de l'acció política independent de la classe obrera.

L'any 1889, que va veure la reconstitució de l'Internacional, Keir Hardie representava l'Anglaterra socialista en el Congrés de París, junt amb Hyndan, de Cuningham Graham, de Belford Barx, i de John Burns.

Al 1892, fou enviat a la Cambra pels electors socialistes del gran barri obrer South West Ham, lloc que perdé el 1895.

Amb Tom Man, Ben Tillet, Ramsay, Mac Donald, Bruce Glacier, constituïa el 1893 a Brandford, el *Independent Labour Party* i el seu orgue en la premsa el *Labour Leader*.

Es elegit el 1900 per la circumscripció de Merthyr Tydfil, que ha vingut representant d'una faïça ininterrompuda. L'any 1906, el nou partit del treball, *Labour Party*, envià d'un plegat trenta elegits a la Cambra, jogant un paper cabdal en la política anglo-saxona.

Devingut «leader» del partit, treballà activament per la propagació del socialisme, i sobretot contra la guerra.

Esperit místic, no veia d'aquesta guerra més que'l costat sagnant i antihumanitari, el que feia la condemna en absolut i fós partidari de la pau immediata.

La seva perduda és irreparable, tant per a la democràcia anglesa com per a l'Internacional.

Alemanya de dins

Eduard Bernstein i la guerra

III I DARRER

EL ciutadà Aseelrod, un dels fundadors de la Social-Democràcia russa, publicà un article en el qual deia que les diferències existents entre els diversos partits socialistes, relatives a l'apreciació dels principis nacionals i els principis internacionals, són molt més fondes que les diferències que existeixen a la causa del revisionisme i del marxisme. Aquesta afirmació l'ha apoiada l'Eduard Bernstein en un article publicat al *Vorwaerts*.

En Bernstein, constata que entre els demòcrates votadors dels crèdits de guerra s'hi troba la gran majoria dels revisionistes, però també fa remarcar que hi ha una bona colla d'altres socialistes coneguts abans de la guerra pel seu ultraradicalisme. I afegeix:

«El revisionisme és la teoria d'una pràctica de tant en tant designada amb el nom de reformisme. Aquesta pràctica té moments de coincidència amb el mètode de l'oportunisme polític, amb qual mètode ha estat sovint confosa, de qual confusió n'he protestat sempre. L'oportunisme se caracteritza pel menyspreu que té al pensament teòric. I molts dels membres del partit, els quals tenien la reputació de revisionistes, no eren més que uns simples oportunistes. Els socialistes oportunistes d'Alemanya, gairebé tots, s'han adherit als corrents nacionalistes de l'Imperi, i això explica perquè hom s'imagina que aquests corrents nacionalistes i el revisionisme tenen entre si una certa analogia.

«Emperò, en efecte, la qüestió és tota altra. L'Aseelrod té raó quan ell la designa com una qüestió del mitjà de l'internacionalització de la Social-Democràcia. Però ell no està acertat, després del meu raonament, si pren com a punt de partença «l'incompatibilitat de la vella ideologia i de la psicologia del patriotisme i del nacionalisme amb els principis i interessos del moviment proletari en conjunt». La «vella» ideologia i psicologia del patriotisme, són i seràn fàcilment compatibles amb

aquests principis i amb aquests interessos. Més, ço que és incompatible amb ells, és la «nova» ideologia i psicologia nacionalista tal com han estat actualment adaptades, sobre tot a l'Alemanya. La «vella» ideologia demana per a les nacions, dins el concert dels pobles civilitzats, el dret a la lliure disposició dels destins d'elles mateixes. Ella—la vella ideologia—era essencialment democràtica. El mot patriòtic se confonia primitivament amb el democràtic.

«La nova ideologia alemanya—o ideologia neo-alemanya—dóna, als conflictes, interessos imperialistes.

«... Quan la concepció sociològica té per finalitat el desenvolupament i l'afermament del dret internacional, la concepció imperialista considera el dret internacional com un afer de segon ordre.

«Sobre el terreny de la política comercial, la concepció sociològica, amb acert, mena la política del lliure canvi entre les nacions, i, la concepció imperialista, el proteccionisme. La concepció imperialista parteix el món en agrupaments separats per polítiques duaneres...

«El mal a combatre no és pas el vell nacionalisme democràtic, sinó el nacionalisme capitalista modern, el qual arriba al seu apogeu amb l'imperialisme... L'Internacional dels pobles no és possible sinó per una unió de pobles lligats per solidaritat i voluntariament. Aquesta deu haver d'ésser la dominant dins l'Internacional obrera.

«Ço que hom ne diu la crisi de l'Internacional no és res més, en realitat, que la crisi d'una part de l'Internacional. Ella romandrà.

«... L'Internacional socialista sortirà d'aquesta guerra amb una afirmació més forta de l'idea del dret. Un dels seus primers deures, acabada la guerra, consistirà en l'elaboració de les línies fonamentals per a la política internacional de la classe obrera. Ella prestarà a les qüestions dels drets dels pobles, tractats internacionals i, sobre tot, de la política de comunicacions internacionals, més atenció que fins ara ha prestat, i adoptarà una actitud més nètament positiva. És possible que ella sofri més perdudes materials, emperò en sortirà més fortificada en això que concerneix l'unitat de ses concepcions, ses idees polítiques i el seu programa pràctic.»

Amb aquestes paraules d'en Bernstein, donem per acabada de situar la personalitat del gran apòstol del revisionisme. Elles col·laboren, amb ço que hem sostingut en aquestes planes, respecte l'Internacional de demà, i ens encoratgen a la nostra predicança del moviment social-nacionalista català, que, a no tardar gaire, volem veure desenvolupant-se l'Internacional socialista, organitzat independentment de tot altre, i reclamant, del concert de les nacions ètniques i civilitzades, l'emancipació nacional de Catalunya, com a base de l'emancipació econòmic-individual dels catalans.—P.

MIGRANYA,
DOLORS NEURALGICS,
FEBRES, Etc.

SE CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia.,
J. SEGALÀ

Al detall: En totes les farmàcies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cénts.

L'obrer agrícola

Es, sens cap mena de dubte, el que menys se queixa i del que menys se'n fa cas, tot i éssent dels més perjudicats en la retribució del seu treball. Es, també, emperò, el que menys s'ha preocupat d'associar-se, degut a la poca instrucció que generalment reben els obrers del camp. Heu's-aquí perquè paguem cara la deixadesa—diguem-ho així—de l'Estat en no crear centres d'educació, tal com calen, en els pobles rurals.

L'obrer del camp, aquell home torrat pel bullent sol d'estiu, de mans rústegues, però de noble cor; aquell home que abans d'apuntar el més lleu raig de llum agafa les ferramentes per a remoure la terra i que fins que l'Astre magne s'ha amagat a l'enllà de les muntanyes i ni un bri de claror s'obira, clava ses arpies en el terreny de l'amo i totes les inclemències del temps cauen damunt son ferm còs; aquell home, sols guanya DÉU o DOTZE rals cada dia.

Mai s'ha rebel·lat contra l'amo; sempre ha fet acte de sotmissió a son senyor i, com esclau, ha besat i besa ses petjades. Els acabdalats propietaris, veient en els seus obrers la manca d'esperit d'associació i adonant-se de llur servilisme, s'aprofiten d'ells i cada dia els endogalen més i mes. Els obrers del camp, amb tot i veure's mal retribuïts i gaudint de poca llibertat i nul·la personalitat, mai s'ho han dit l'un a l'altre i a l'altre per a juntar-se i, concentrant la força que representen, lluitar per a obtenir totes aquelles millores de treball que són de dret i justícia. Fa poc temps que aquí al Penadès, però, s'han despertat quelcom del somni que patien. El cooperativisme agrícola ha arrelat i ha donat fruit en les localitats on han tingut la felix idea d'implantar-lo. Més encara no s'han associat per a la regularització de son treball i de son retribuïment. I no ho han fet, perquè tenen por; por de l'amo, del cacic. Els manca la possessió de una vigorosa fermesa d'esperit.

La veritat de ço que no'ls deixa associar, sols és una: la manca d'instrucció. I la manca d'instrucció no és pas culpa seva; són dos els còmplices: l'amo, per no donar als obrers agrícoles el salari que de justícia necessiten i es mereixen i l'Estat, per no crear escoles que eduquin als fills dels conresadors de la terra que'ns dona la vida.

De l'amo, lluitant, se'n pot arribar a treure quelcom que millori l'estat actual de l'obrer del camp, més no esperem res de l'Estat. No esperem la creació d'escoles que puguin donar al treballador el grau de cultura que li és necessari per a viure concientment en el present segle, perquè l'Estat no ho pot fer. Qui ha de fer-ho és Catalunya, la voluntat nacio-

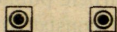
nal dels catalans. De quina manera? Ajuntant-nos a les rengleres de l'Unió Catalanista, que no té sinó aspiracions de cultura i amor per l'obrer, tant el de ciutat com el del camp.

Avant, doncs, conresadors de la terra. Sigueu nacionalistes, que us incorporareu a la vida moderna; sigueu nacionalistes, que tindreu l'esperit de rebel·lar-vos contra 'ls vostres opressors i contra 'ls cacics; sigueu nacionalistes que, així, obtindreu per a vostres fills la cultura necessària per a ésser homes concients i regeneradors de la classe agrícola-obrera.

Per l'amor que sentiu per vostres fills i per l'amor a la terra que conreseu, regant-la amb vostres suors, que no és res més que amor a Catalunya, sigueu nacionalistes, que, éssent-ho, sereu a l'ensem socialistes. Obrers del camp, sigueu nacionalistes, per la salvació de la Patria i de vostres fills!

JOAN ALCOVER I MORER

Vilafranca del Penadès, setembre 1915.

El primer aniversari de la fundació de la Cooperativa Mutual Catalana

AQUESTA entitat, que avui no sols és una esperança, sinó que és ja una realitat, per haver fructificat en benefici de la Patria a l'ensem que del seus associats el diumenge prop-passat, celebrà el primer aniversari de la seva fundació, amb un dinar al Hotel Sant Jordi, de Va lvidrera.

Prop d'un centenar sigueren els comensals, entre'ls socis i llurs famílies, regnant, entre ells, en el transcurs del àpet, aquella germanor i aquella cordialitat que ja és corrent en tots els actes que la gran família catalanista celebra.

No transcriurem en aquestes planes, per haver-ho fet ja la premsa diària, les belles paraules que en l'hora dels brindis, pronunciaren els companys nostres, Srs. Preses, Folguera i Duràn, Grant i Sala i el President de la Cooperativa, senyor Colomer, qui resumí, fent remarcar d'una manera especial l'esforç personal que des del començ del funcionament de la Cooperativa, ve realitzant el Vis-President de la mateixa, senyor Grant i Sala, que, no hi ha dubte, ha sigut la força motriu que l'ha feta moure.

Tant dits parlaments, com les poesies inèdites llegides pels seus autors, Srs. Francès i Delclòs, foren aplaudits amb l'entusiasme a que estem acostumats en actes consensuats al que acabem de descriure.

No cal dir la fè que'ns inspira en aquesta casa, i l'entusiasme que sentim per ella, ja que la considerem cosa nostra la Cooperativa Mutual Catalana. Perquè la veiem destinada a fer grans coses profitoses per a la nostra Patria, li desitgem tota mena de prosperitat; i que com digué'l senyor Folguera: «Temps a venir, no hi hagi lloc capaç per a aixoplugar els seus socis en un mateix sostre, i ens veiem obligats a celebrar aquests actes a l'aire lliure».—D.

Tallers Gràfics

Josep Sabadell & C.^a

Stat. en Cta.

Obres de text = Revistes = Periòdics
Fascicles = Catàlegs = Circulars = Factures = Talonaris = Memoràndums = Esquemes mortuorials = Targetes i tota mena de treballs comercials

Casa especial per a Carnets = Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes i Llibres ratllats Relligats de luxe i econòmics

Mallorca, 257 bis-BARCELONA
TELEFON 7210

Acció innovadora

L'ideal innovador, modelat per l'esperit de reivindicació que naixia en el cor dels catalans, va ressurgir sobre nostra terra, posteriorment al període amòrfic que des del segle XVII descaracteritzà persistentment les peculiaritats de la nació catalana, i floreixé, en la seva apariència com a conseqüència lògica, en les poblacions de major contingent de Catalunya, per trobar-se aquestes més proveïdes de mitjans d'instrucció i educació i, per tant, ésser més perfecte el judici dels seus habitants, per a fer-hi arrelar les noves idealitats que, en el món, progressivament, fan via.

Això ha sigut causa que en la nostra ciutat, malgrat l'invasió centralista, prenguessin més peu, relativament, que en altres indrets de Catalunya, les doctrines nacionalistes que ens fan entreveure l'avenir del nostre poble, humaníssimament constituït.

Emperò, nosaltres, posseïdors de les noves orientacions darrerament proclamades per la Unió Catalanista, en les quals s'hi agermanen els sentiments de nacionalització i socialització de tots els pobles de la terra, hem de procurar escampar per tots els indrets de Catalunya aquestes noves modalitats de la perfecció humana i fer que no es mantingui el jou centralitzador que desfigura les peculiaritats ètniques de la nostra terra i priva que en les ruralies no's rebi altra llum que eduqui l'esperit catalaníssim dels seus homes que la que, feble i tènue, ix dels vells sistemes polítics que tan sovint exploten, per assegurar llur acta, en vigílies d'eleccions, aquells senyors que, malgrat ostentar, devegades, la possessió d'un sentiment innovador que emmena les idealitats llurs cap el camí de les lliberacions humanes, no són més que lleals mantenidors de les oligarquies i caciquismes que forja en el seu sí la vella política xorca i estèril per la qual se regeix l'estat.

Per això, nosaltres, fermes conresadors de l'esperit català, que hem tingut la sort de veure difosos en nostre ésser aquests moderns principis que, bò i agermanant-nos a l'universal civilització, determinen en sa poixança—a casa nostra—l'assoliment complet de les aspiracions de Catalunya, hem de procurar divulgar-les aquestes ideologies per tots els demés indrets de nostra patria i hem de voler que germinin en sa plenitud dintre l'ànima general del nostre poble, si volem fer la Catalunya ciutat, síntesi de tots els procediments vindicadors, de tots els anhels que'ns mouen a la reconstrucció integral de la conciença catalana.

Nosaltres, integrants d'aquestes joventuts coratjoses que breguen sota els plects de la bandera de l'Unió Catalanista, éssent com som els més predisposats per fer-ho, devem complir-les aquestes noves actuacions que s'imposen, procurant que, arreu de Catalunya, la nostra veu ressoni, tenint present que, a més de determinar una expansió imprescindible per al triomf dels nostres ideals, senyalarem humanament un camí d'emancipació, que avui no tenen, als humils estadants de les isolades ruralies.

EMILI GILI I FERRÁN

ANUNCIANTS

«La Nació» es la publicació nacionalista de
: : més llarg tiratge : :

US CONVÉ ANUNCIAR-HI

COMITÉ DE PREMSA DE LA UNIÓN CATALANISTA

Nombre actual d'abonats a
RENATZEMENT I LA NACIÓ

1031

Nombre de sotscrits a la cooperació de 50 ptes.

93

La qüestió de les aigües ⁽¹⁾

Dels "Anals de l'Academia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya. "Març de 1915.—Crònica. (Continuació de la publicada en el núm. 13.)

»Resulta de ço dit en aquesta sessió, que'l director del laboratori municipal assistí a una reunió en la que s'acordaren els procediments d'anàlisi, que assistí a una altra reunió en la que's donà compte del resultat del primer anàlisi que trobà les aigües bones, i que deixà d'assistir a les altres reunions i, sobre tot, a la que's devia donar dictamen d'haver trobat les aigües infectades, en la qual un seu delegat se negà a dir el resultat del seu anàlisi, al·legant que sols se diria a l'alcalde, el que no privà que's publicués més tard en la majoria dels diaris de la nostra ciutat. Ço que no's diu als companys de comissió, se diu més tard als diaris. Quins motius poden determinar una tal conducta?»

»Resulta que la companyia d'aigües, a la qual se li ofereixen gratuïtament uns anàlisis, que de donar bons resultats li acreditaven els seus manantials als ulls de tot Barcelona, se negà a deixar-los fer, malgrat l'intervenció i l'autorització del governador. Per quin motiu? Perquè el governador, davant d'un fet tan greu, no imposà l'anàlisi?»

»Resulta que certs regidors barcelonins i certa premsa se posaren com si els hagués picat una vespa a l'enterar-se del dictamen més amunt copiat. Per quines raons?»

»En la sessió següent, se posà a discussió i s'aprovà finalment—després d'un llarg i interessant debat del qual en direm quelcom,—per 39 vots, contra 18 i 5 en blanc, una proposició presentada per mi, que deia: «Perquè el poble de Barcelona pugui gaudir-se respecte de la manera d'evitar les malalties d'origen hídric, l'Academia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya fa públic: Que davant de resultats d'anàlisis diferents, fets per persones competents, la conducta a seguir se deu orientar segons els anàlisis de resultats positius que són sempre els que tenen valor pràctic. Actualment, doncs, havent trobat les aigües infectades, la sub-comissió tècnica de la comissió sanitària de la qual formen part delegats d'aquesta Academia, ha d'aconsejar que's persisteixi en l'ús de l'aigua bullida.»

»Aquesta proposició me sembla ultra-lògica; teníem a l'Academia un dictamen de resultats positius, explicat com han vist els lectors, i fets per homes, l'elogi dels quals no tinc de fer perquè són prou ben coneguts de tots. A Barcelona, a més, hi ha una epidèmia tífica de fa molts anys i una epidèmia no pas petita per la seva morbositat i la seva mortalitat. Lliguen, doncs l'anàlisi i l'epidèmia; hem d'esperar nous brots epidèmics per a fer que Barcelona se preocupi d'aquesta qüestió?

»Es parlà en contra d'aquesta proposició al·legant que no hi havia epidèmia i que s'alarmaria a Barcelona, etc., per part del doctor Pi; i el senyor Turró parlà també en contra, fent seus els arguments del doctor Pi, i dient, entre altres coses, el següent: que el dictamen de la sub-comissió no li mereix confiança perquè el seu fou negatiu, i que tractant-se de procediments unificats i en idèntiques condicions, s'ha de trobar el mateix; per tant, un o altre anàlisi és equivocac. Si el reactiu biològic en forma de tifòdics hagués aparegut, el problema estaria resolt, però faltant

aquest, un dels dos s'equivoca. S'ha dit que la falta de reactiu biològic pot ésser deguda a que'l bacil d'Eberth estigui atenuat: ont ho ha trobat això el doctor Presta? On ho ha llegit? Apart dels seus caràcters, el més culminant del bacil d'Eberth, el caràcter principal, és la toxicitat; si no és virulent, si no és tòxic, no és Eberth; vindrà un dia que s'en sabrà més; per avui amb els coneixements actuals, sabem que l'Eberth fa tifus i que si no en fa és que no és Eberth.

»El doctor Lleó i Morera defensa la meua proposició retreient que en diversos laboratoris d'aquesta ciutat se troben continuament colis a les aigües, alguns dies més de mil per litre, que segons l'escala de Vincent, fan l'aigua impotable i que també han trobat algun Eberth. Diu també que al laboratori de l'Academia se fan anàlisis diaris, que convida a tothom a presenciar-los, i que en ells s'ha trobat cada dia coli, molts més de mil per litre, i algunes vegades bacils sospitosos d'Eberth, però que no els donen encara per certs per falta de fer la serum-aglutinació i la desviació del complement.

El doctor Presta defensà també la meua proposició, sostenint que es deu avisar al públic prescindint de l'alarma i afirmant, respecte la diferència entre els dos dictamens, un fet d'una gravetat extraordinària. Digué el doctor Presta: «fonamenta l'antífesís el senyor Turró en que s'han empleat per a dits anàlisis procediments unificats partint d'un mètode analític idèntic, i jo, que respecte d'aquest particular estic ben informat, com a testimoni presencial dec dir-li que això no és cert; i tant no és cert que nosaltres vàrem partir d'una quantitat de 217 grams d'aigua (1) quan la quantitat de que disposava el senyor Turró escassament arribava a 30 grams. El doctor González, (que és qui recollí l'aigua per al laboratori municipal) interromp dient: «Més de 50, fins a 100, doctor Presta»; quantitat migrada i esquifida per a fer un anàlisi en les condicions degudes. Per això nosaltres diem: hem fet tal tècnica detallada i hem trobat el bacil d'Eberth. En canvi ell diu senzillament no hi és, quan el que deuria dir és: no l'he trobat.

»La discussió fou llarga i apassionada, sostenint-se per uns que era fer mal a Barcelona dir-li que tenia les aigües infectades i sostenint els altres que era fer-li un bé i una obligació d'ètica social l'avisar-la del perill que està passant, i més quans les autoritats no fan prou cas dels avisos i estem sense la cura deguda en una qüestió tan important per la salut pública. Se votà i aprovà la proposició nominalment amb el resultat dit més amunt.

»Però passaren els dies i la proposició no es publicava per les dimisions que hi hagueren i esperant que s'hagués intentat entretant el que s'en deia buscar una fórmula de transacció o de concòrdia que evités la publicació de l'acord prè que alguns trobaven molest.

»Està clar que els que havíem defensat i votat la meua proposició no podíem deixar d'escoltar tot ço que tendeix a evitar enrenous a l'Academia, però està més clar encara, que de cap manera podíem transigir en que la calma de l'Academia fos comprada al preu de deixar abandonada Barcelona a sa trista situació actual i d'haver de beure aigües que s'han trobat conta-

minades pel coli i per l'Eberth. A base de continuar vetllant per la salut de la nostra estimada ciutat, estàvem disposats a totes les concòrdies i transaccions, però de cap manera volíem que s'abandonés la qüestió de les aigües, deixant que els, que fins ara se n'han cuidat, de tal manera que és possible la grossa epidèmia que patim i ha sigut possible la grossa epidèmia darrera, continuessin amb el nostre tàcit consentiment, i amb la musulmana indiferència del públic, seguint els camins que ens han portat a la situació present.

»Hi hagué una serie de *pour parlers* i finalment, després de moltes anades i vingudes i molts «veurem, ja ho consultarem», etc., en una reunió d'individus de la junta de govern, convocada pel president accidental i amb assistència dels doctors Presta, pels partidaris de la meua proposició i Pi i Suñer, pels contraris d'ella, se trobà bona i s'acceptà per tots com a fórmula que donava totes les garanties desitjables als que es creien molestats pels acords de l'Academia, i ens donava a nosaltres totes les garanties de que no s'enterraria la qüestió, la següent: Que una volta els dos anàlisis contraposats, el del senyor Turró, negatiu, i el dels doctors Gallart, Moragas, Presta i Agell, positiu, havien sigut practicats per socis de l'Academia, per a no haver de parlar al públic de resultats diferents, en coses fetes per socis, que aquests senyors, Turró d'una part, i Gallart, Moragas, Presta i Agell d'un altra, se comprometessin a repetir conjuntament els anàlisis de les aigües de Barcelona en el laboratori de bacteriologia de l'Academia, ajudats com a analistes nous, pels doctors Lleó i Morera (director del laboratori) que havia defensat la meua proposició i Pi i Suñer (que com tothom sab, ha treballat molt temps al laboratori municipal i al costat del seu director), que l'havia combatuda. Mentre se fessin els nous anàlisis se suspenia la publicació de la meua proposició quan els senyors esmentats portessin dictamen dels seus treballs a l'Academia, aquesta, en virtut dels resultats que s'obtinguessin, acordaria la seva conducta futura.

»Tots els allí presents acceptàrem aquesta fórmula, trobant que respectava tots els interessos, particulars i generals, i que donava a tots, totes les garanties. El doctor Presta i jo ens comprometérem a portar l'endemà la conformitat dels doctors Gallart, Moragas, Agell i Lleó i Morera, que no estaven presents, assegurant ja per endavant que hi estarien d'acord, i el doctor Pi i Suñer s'encarregà de portar la conformitat del senyor Turró que tampoc estava present.

»L'endemà, nosaltres portàvem la conformitat dels nostres companys, però el doctor Pi i Suñer portava una negativa del senyor Turró; aquest senyor no va voler repetir conjuntament els anàlisis en el laboratori de l'Academia i anar a l'obtenció d'un dictamen únic. Apurant per la nostra part la concòrdia, acceptàrem encara ajornar la publicació de l'acord, si el doctor Pi i Suñer se comprometia, en nom del senyor Turró, a fer conjuntament amb els altres els anàlisis, ja que consideràvem que el senyor Turró no contradiuria una cosa firmada pel doctor Pi. El doctor Pi, que la vigília havia trobat bona la fórmula i havia acceptat l'intervenir junt amb el senyor Turró i els altres en els nous treballs, se negà també categòricament a fer conjuntament els nous anàlisis i a ço que era última transacció nostra. Vegérem allavors ben clar que la concòrdia i transacció que se ens demanava era la de deixar-ho córrer tot, la de la satisfacció dels personalismes, però no la de la satisfacció de les necessitats ciutadanes.»

(1) La quantitat indispensable per a sembrar els 100 grs. en brou doble fenicat, 100 grs. en brou doble senzill, 1,5 i 10 gotes, i 5 i 10 c. c. en brou amb roig neutre, tal com s'havia quedat de fer-ho en la primera reunió amb l'assistència i conformitat del director del laboratori municipal. (N. de l'A.)

AL VOL

La Lliga Regionalista té el dò de fer desagradables totes les accions que emprèn, sobre tot les polítiques. Cert que és ben propi de la modalitat conservadora de la política mirar despectivament tots els restants elements polítics i actuar tan superbiosament com si ells, els conservadors de tot el món, fossin ungits per poders sobrenaturals, creadors i incontestables. Més, àdhuc no oblidant que els conservadors són així, s'ha de dir que l'acció política de la Lliga Regionalista supera, en despertar antipaties, per la seva desaprofitejada acció, a tots els conservadors del món.

Tots els problemes de transcendència nacional que's plantegen a Catalunya els empetiteix tant i tant, els desvia de tal faïç, els desnacionalitza fins a tal punt, que el patriotisme veritable és el que aconsella no acceptar cap mena de solidarització en accions que, per pertànyer a la nació i no a uns elements de la nació, obliguen a la cooperació a totes les actuacions d'un poble, quan, per tractar-se de problemes nacionals i no de lluites polítiques, la lleialtat i la bona fe han d'ésser, per als patriotes, condicions previes incommovibles.

Ara mateix, amb motiu de les zones neutrals, la Lliga Regionalista parla en nom de tota Catalunya i prepara altra vegada un alçament, comptant amb l'ajuda només que de polítics que, per a aquest cas concret, s'obliden de llur significació per a col·laborar a la tasca de la Lliga a favor, no de Catalunya, sinó de la burgesia catalana.

Perquè s'ha de dir que això de dretes i esquerres ja comença a ésser una brometa ridícula. Tant dretes com esquerres són burgesisme, i avui al món i aquí a Catalunya també, el que hi ha són burgesos i socialistes; aquests darrers, però, no ben organitzats i mancats d'organització.

Per això, la Lliga troba cooperació en els burgesos dits radicals, i formen tots plegats la coalició regionalista-radical que comença a actuar per a l'Exposició d'Indústries elèctriques i arasegueix per a l'obtenció de la zona neutral.

Jo no nego que el port franc és una necessitat per a Catalunya; el que sí nego és que el port franc hagi d'ésser obtingut com a un avantatge polític, assolit per a aconseguir les ambicions polítiques de la Lliga i les ambicions utilitàries de la burgesia catalana.

Tota aqueixa escenografia que ha montat la Lliga de mitings, sopars, conferències, llibres, assemblees, «accions obreres» i altres faramalles, és burgesisme pur, és entremaliadura de poc més o menys, és voler fer veure que tot Catalunya és amb la Lliga, és preparar unes properes eleccions municipals, que ja s'ha arranjat, tot per tal que cada cosa vingui al seu temps, és fer por a Madrid amb un espantall de per riure, i, per damunt de tot, és desnacionalitzar la patria catalana, llevant-li virilitats i afeblint la civitat nacional nostra per a afavorir l'hegemonia partidista de la Lliga.

És clar que la zona neutral és una necessitat, i l'Estat espanyol té el deure de legislar de faïç que Catalunya actui amb la plenitud de la seva vida social; i voler-ho així no és nacionalisme, ni solament regionalisme ni cosa extraordinària, que no és més que exigir d'un Estat del que's forma part, complint-hi tots els deures, que realitzi les funcions que li són encomanades, tal com correspon a un Estat que viu a Europa i que ha d'ésser governat enfora d'oligarquies depredadores, sens influències de castes privilegiades, per organitzacions polítiques honrades i savies, i havent establert que la ciutadania i no l'embrutiment ni l'esclavatge, sia la norma general de la vida pública.

És clar, repetesc, que la zona neutral, que el Govern posa entrebancs a que sia una realitat a la vida econòmica de Catalunya, és una necessitat, per a nosaltres, nacional i que tot Catalunya és qui ha de fer acte de presència davant del poder executiu per a fer valer la nostra voluntat, i és tan cert que és així, que la Lliga s'afanya en donar a aqueixa acció per la zona neutral un caràcter d'acció total de Catalunya, que, certament, és el que hauria de tenir, però que, en veritat, no té, perquè la Lliga prefereix que la zona neutral no sia un fet abans que Catalunya millori econòmicament per l'acció de la zona neutral incorporada a la nostra vida econòmica per l'acció de tot Catalunya, no per l'esforç sol i únic de la Lliga, que li asseguraria per temps i li augmentaria en extensió i intensitat l'hegemonia—diem-ne caciquisme—que pretén exercir a la nostra Catalunya.

Per això és que la Lliga afalaga desordenadament a la burgesia, malgrat saber ben bé, com sab, que la burgesia de la nostra terra és antinacionalista, consentint que l'acció, que és única de vida catalana futura, que l'espiritualitat catalana, que tot just rebrota, per a amb ufanor desenrotllar-se i després florir i fruitar per a sempre més al món, sia supeditada, destruïda, anorreada en profit dels egoïsmes, utilitarismes, antihumanismes i anticatalanisme de la burgesia de Catalunya.

D'aqueixa burgesia de Catalunya, que perquè no és catalana cerca a l'Estat l'eterna protecció, per a guanyar diners i no per a millorar les funcions econòmiques; d'aqueixa burgesia cruelment antiobrera i que mentre s'enriqueix pretén atiar els obrers contra l'Estat, menaçant-lo amb les masses obreres afamades, que bé pla que se'n riuràn els que's han explotat sense estranyes la vida i després els volen llençar contra els mausers, no per a salvar als obrers de la misèria, sinó perquè no parin els burgesos d'enriquir-se; d'aqueixa burgesia que només sab associar-se en societats de resistència contra l'Estat i contra les reivindicacions obreres i mai s'ha associat per a determinar funcions especialitzades, de les que naturalment n'esdevingui avenç, perfeccionament, enrobustiment i humanització de llurs activitats econòmiques; d'aqueixa burgesia salvatgement enemiga del lliurecanvi; d'aqueixa burgesia anticatalana, que no res ha fet pel millorament de l'obrer ni tampoc per la patria; d'aqueixa burgesia, amiga de la Lliga Regionalista, no per catalanitat, que no'n té gens, només perquè a la Lliga hi veu l'instrument polític amb el qual pot actuar a Madrid a favor de la seva acció, en tots sentits antisocial, passant que la Lliga es val de la burgesia per a mantenir i fer créixer l'hegemonia política que pretén posseir, i la burgesia fa servir la Lliga per a realitzar els seus abominables contrafurs.

La Veu de Catalunya ja l'infla aqueixa acció per la zona neutral, més, fins ara, tot és un fracàs; tot és comedia pura. Se parla i parla de Catalunya, i a Catalunya no se la veu enlloc. Ni se la vegé a les conferències de la Lliga, ni al Tibidabo, ni a l'assemblea preparatoria, ni apareixerà en cap instant. Catalunya no és la burgesia i els esclaus de la burgesia, que—vergonya fa dir-ho!—ni hi ha molts; ni Catalunya és una coalició política partidista a base de regionalistes i radicals. Catalunya és més que tot això. Catalunya és, per damunt de tot, la gent productora de la patria, no els que són paràsits de la patria. I aquests que volen amb bon fi la zona neutral; aquests que són veritables ciutadans de Catalunya; aquests que'n posseeixen la veritable sobirania de la patria, volen la zona neutral, i l'exigeixen, més no volen que la zona neutral afavoreixi certs resultats d'eleccions municipals, no volen que el partidisme polític se'n gaudeixi, són contraris a la comedia tràgica de la conjunció regionalista-radical, no passen amb que la Lliga se faci mestressa de Catalunya, exigeixen que la burgesia catalana, ara per ara, se nacionalitzi i no sia antisocial, i per damunt de tot posen tot naturalment llur esforç en la solidarització de l'esperit i del benestar de tots els catalans.

Només així, se pot parlar en nom de Catalunya.

Unió Catalanista

Secció oficial

Convocatoria

La Junta Permanent convoca tots els organismes de l'Unió Catalanista a Consell General ordinari de representants que's celebrerà diumenge dia 17 del corrent, a les deu del matí, a l'estatge de l'A. N. C. Casal Catalanista del Districte II, Àlvarez, 6, principal, per a la discussió dels següents assumptes:

I Admissió definitiva de les entitats Casal Catalanista del Districte X i Centre Republicà Català Sang Nova, de Barcelona, i els periòdics *LA NACIÓ*, de Barcelona, i *Correu de Catalunya*, de Santiago de Cuba.

II Aprovació de l'estat de comptes.

III Aprovació de la Memoria reglamentària.

IV Aprovació del Missatge que la Junta Permanent presenta a la consideració del Consell.

V Proposicions presentades o que's presentin, tenint en compte que només podran ésser presentades en el mateix moment del Consell les proposicions que sien de veritable urgència i actualitat.

VI Elecció dels càrrecs de la Junta Permanent que queden vagants per prescripció dels Estatuts, els quals són: Vicepresident, Tresorer, dos Vocals, Secretari de Propaganda i Secretari General.

VII Aprovació de les Normes Electorals, el text de les quals se publica en el número de la *Gazeta de l'Unió Catalanista* corresponent al present mes d'Octubre.

Les esmenes que's presentin a aquestes Normes deuràn remetre's a la Junta Permanent per tot el dia 9 del corrent.

Secretaria de Relacions Exteriors

En contestació a la circular enviada per aquesta Secretaria a totes les entitats catalanes residents fora de Catalunya, s'ha rebut el següent comunicat del Centre Català de l'Havana, adreçat a l'Unió Catalanista, i el qual és com segueix:

Senyor:

En el Consell Directiu corresponent al dia 26 del mes passat, se donà compte de vostra comunicació, acompanyada d'un exemplar dels acords presos pel Consell General de Representants de l'Unió Catalanista celebrat el dia 3 de l'últim gener.

El Centre Català de l'Havana aplaudeix aquesta bella i pràctica iniciativa per a procurar una efectivitat de relacions amb tots els catalans que's troben a l'estranger, mitjà segurament de gran afirmació per a l'expansió i vigorització de les forces de Catalunya.

Nosaltres us oferim amb entusiasme nostra cooperació i, complint l'acord pres en el Consell Directiu esmentat, ens proposem propagar, amb tot nostre esforç, aquesta nova actuació de la venerable entitat de vostra digna presidència, a l'objecte de lograr aquest fi tan patriòtic.

Ens teniu, doncs, a vostra disposició, i aquest Centre Català se considerarà altament honorat, si mereix ésser consultat, a l'ensems que us assegurem les més amplies informacions, si les considereu convenientes.

Visqueu molts anys per a la nostra patria.
Havana 30 d'agost de l'any 1915.

Joaquim Muntal, vicepresident.

J. López Franch, secretari.

A l'honorable senyor President de l'Unió Catalanista.

Comunicat a la Comissió Mixta

de Zones Neutrals

La Junta Permanent ha dirigit a la Comissió Mixta de Zones Neutrals el següent comunicat, en resposta al que, convidant-la als actes anunciats per a celebrar-se demà en pro de la zona neutral, li havia adreçat l'esmentada Comissió.

•Honorables senyors:

Certament és tota Catalunya que anhela posseir per a la patria el regiment legal econòmic que més afavoreixi el desenrotll i expandiment de les activitats industrials i mercantils, així com sent fretura perquè el benestar nacional arribi al màxim d'intensitat en tots els estaments, i més que en cap a l'estament obrer, tant mal atès sempre, malgrat ésser el veritable productor de la riquesa de Catalunya. No cal dir, doncs, honorables senyors, que l'Unió Catalanista creu que és una vera necessitat que el Parlament de l'Estat espanyol promulgui totes les lleis que'ns manquen a Catalunya per a no trobar entorpiments que privin el lliure laborar al treball nacional.

Més Catalunya no pot desatendre la normalitat de la seva vida espiritual i el seu actuar com a poble que és nació; i com que l'Assamblea a la que'ns convoquen no és com caldria fos una expressió directa de la totalitat de la consciència catalana i només serà un acte polític purament partidista, preparació de properes lluites electorals, i, ademés, en el sentit social, serà una acció capitalista que cerca l'apoi polític per a imposar-se a l'Estat i obtenir-ne avantatges econòmics per a cert estament i no pensant en el caràcter nacionalista-social, és a dir, en la realitat vivent del tot de la societat.

Aquesta Junta Permanent de l'Unió Catalanista, amb la franquesa que li imposa l'ideologia catalana que la guia, després de les manifestacions suara fetes, vos acusa rebut del vostre convit, que agraeix, i us fa saber que, per les raons dites, ha acordat no assistir a l'Assamblea i manifestació que el dia 10 d'aquest mes se celebrarà, per a obtenir la zona neutral per a Catalunya.

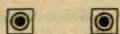
Visqueu, senyors, molts anys per al bé de la patria.

Barcelona 6 d'Octubre de 1915.

El president, D. Martí i Julià.

El secretari, J. Rodergas Calmell.

Honorable Comissió Mixta de Zones Neutrals. »

L'ACCIÓ DELS DOMINADORS DE POBLES

A l'Asacia-Lorena

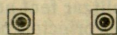
Es remarcable que la *Rheinisch-Westfälische Zeitung* hagi reproduït in extenso la ressenya del consell de guerra de Mulhouse, quan, salvant casos excepcionals, s'havia fet el buit sobre aquests debats.

Des del començament de la guerra fins ara, no ha minvat gens l'activitat dels consells de guerra, condemnant a tort i a dret alsacians dels dos sexes i de totes edats pels delictes més fútils.

Vegin-se a continuació les condemnes pronunciades, en un sol consell de guerra, a Mulhouse.

El manyà Eugen Witt, per haver oposat resistència a l'agafar-lo, un any de presó. La dona Linckenheim, per haver acusat la propietaria d'un hostel de tenir relacions íntimes amb un «Schwob» tres dies. Per haver dit, la dona Maria Hang, que ella no creia en la presa de l'Harmannswellerkopf pels alemanys i, ademés, per haver parlat el francès al carrer amb Leonia Strohecker, tres setmanes de presó per a la primera i dos dies per a la segona. La dona Knecht, per haver contat que els francesos havien obtingut una victòria a la Vall de Munster i haver-se mofat de la gent que s'engalanava per a festejar les victòries alemanyes, dues setmanes. Xavier Paperier i la seva dona, per haver expressat el desig de que els francesos entressin a l'Alsàcia, ell tres mesos, ella un mes. L'hostaler Franz Bechtel, per haver dit que les grans victòries alemanyes no eren més que invents per a enganyar les masses, tres mesos. La dona Fischer, per haver alabat a en Joffre, tres mesos. El manyà Fischer, per haver cantat La Marsellesa, dues setmanes. J. kob Kœbel, Leo Greutzinger, J. B. Didieri, Eduard Lutzcha, per haver pretès que els Dardanels havien caigut en mans dels aliats, cada un, tres dies. El cotxer Müller, per haver expressat el desig de que els alemanys abandonessin l'Alsàcia, quatre setmanes. Pel mateix «crim», la seva dona, tres dies, etc., etc., etc.

Ens mancaria espai, si volguéssim continuar reproduint les condemnes que a diari s'apliquen i multipliquen a l'Alsàcia-Lorena. Creiem suficient la llista que avui transcrivim per a fer comprendre als nostres llegidors quin és el sentir alsacià-lorenès, i quina és l'acció esclavitzadora adoptada pels dominadors d'aquell poble. - A. L. P.

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari:

La zona neutral.—Esguards, per Maig.—James Keir Hardie, per Salvador Vives.—La democràcia en el Govern, per F. Culi i Verdager.—L'aprenentatge, per Enric Tarragó.—Consideració fonamental sobre la tesi, Catalunya-Estat, per F.—Bucòlica, per Alexandre Plana.—L'ésser de les nacions, per F. Rosell.—Un llibre de Dret municipal, per C.—Pel teatre català, per J. Jaumandreu.—Noticiari : : : : : :

HOTEL DE VENDES

I

GUARDA-MOBLES

ÚNIC ESTABLIMENT DEL
SÉU GENRE A BARCELONA

VENDA D'ARTICLES NOUS
I USATS, AMB UNA ECONOMIA
MÍNIMA D'UN 50 PER 100

PELAI, 8 I TALLERS, 74
TELEFON 3322

Els conflictes socials

El dels fideuers

EN general, la premsa diària de Barcelona concedeix ben poca importància als conflictes socials que tot sovint a la nostra ciutat se plantegen. Succeeix, així, que'ls que llegeixen el diari de tot saben, menys de formar-se una opinió de ço que's refereix a la formidable lluita social entaulada permanentment entre el capitalisme i el proletariat.

La deficiència de les informacions de caràcter social, obrer, es posen de manifest cada volta que, per esclatar un conflicte d'aquella naturalesa, fóra necessari que l'opinió posseís els coneixements suficients per a arribar a formar-se un criteri, seré i desapassionat. L'opinió no pot formar-se, avui, cap mena de criteri, perquè els diaris, que és innegable que ajuden a orientar-la, no dediquen la llur atenció a aquests problemes, i, quan ho fan, només publiquen l'informació, parcialíssima i tendenciosa, que van a recullir al Govern civil.

LA NACIÓ, que vol preocupar-se dels moviments obrers i que de l'assoliment de millores socials pels estaments proletaris en fa un motiu de la seva existència, no caurà en el defecte de la premsa burgesa i dedicarà, ara i sempre, la seva atenció a aquesta mena de conflictes, procurant que les nostres informacions siguin exides dels nuclis batalladors i no basades en falsejaments tendenciosos proporcionats a la premsa per les autoritats i la burgesia.

Per a entrar als nostres llegidors de la vaga que tenen plantejada els obrers fideuers ens dirigim a la societat obrera d'aquell ofici, on fórem amablement atesos i enterats de tots els detalls d'aquest conflicte pels treballadors que componen la Comissió de vaga, deduint de la nostra amistosa conversa que, com de costum, qui ha provocat als obrers fideuers ha sigut la burgesia d'aquest ram que, amb el seu egoisme, ha llançat a la vaga a tots els obrers de 42 fàbriques que, a Barcelona, existeixen.

L'origen del conflicte deu atribuir-se al Centre Cooperatiu Industrial — Cooperativa burgesa de producció, formada per un centenar d'adrogues — i al patró Magi Quer, que s'obstinaren en fer treballar, en les seves fàbriques i en feines propies per a homes, a dones que, guanyant 12 pessetes setmanals, els estalviaven de tenir homes quals jornals són de 24 pessetes. Els obrers d'aquestes dugues fàbriques, quals amos són els causants del conflicte actual, ja protestaren, des del primer moment, del treball femení en el seu ofici i feren la demanda de que fos suprimit, cosa a la qual, aquells dos burgesos, no accediren. Per aquest motiu, s'entaulà la vaga parcial que durà 14 setmanes.

Durant el temps que durà aquella vaga parcial, foren alguns els patrons que se solidaritzaren amb el Centre Cooperatiu i en Magi Quer, treballant per compte d'aquells i prenent així, que sortissin triomfadors. Els obrers s'adonaren d'aquesta solidaritat burgesa i entaularen la vaga general de l'ofici, fent les següents demandes: jornal mínim de 450 pessetes; regulació del treball dels aprenents; supressió del treball de la dona, en ço relatiu a la fabricació de l'article, destinant-les sols a la labor de l'empaquetat, i jornada màxima de nou hores.

S'ha anat desenrotllant la vaga amb perfecta unanimitat, pu x sols en dugues fàbriques, les que han originat el conflicte, se treballa amb esquirols i cap dels burgesos s'ha mostrat disposat a entrar en negociacions per a buscar la fórmula d'arranjament. El Governador civil, per a un dia d'aquests, tenia citats als obrers, però a l'hora que escrivim aquestes ratlles no s'ha celebrat, encara, cap entrevista encaminada a cercar la solució.

El passat dia 3, hi hagué una Assamblea obrera en la qual se protestà dels atropells policials i s'acordà, unànimement, prosseguir la vaga, que estem segurs continuarà fins que siguin ateses les demandes obreres que creiem són de justícia.

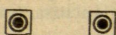
Biblioteca de Comunicació

I ho creiem així, perquè és indigne que la burgesia del ram de fideuers, per a millor augmentar els seus guanys, hagi de recórrer al sistema d'empresar dones — que les paguen amb salaris inferiors als que cobren els homes — en

industries i treballs que requereixen, als obrers que s'hi dediquen, una força muscular i altres condicions físiques que les dones no posseeixen.

I, ara, que ja hem explicat l'origen i desenrotllament d'aquest conflicte, volem dirigir unes paraules als obrers vaguistes fideus. Deplorem amb tota l'ànima que, en aquesta ocasió, hagin recorregut als procediments de violència a que alguns s'han entregat i ho deplorem més, encara, perquè aquesta violència va causar, en els primers dies de la vaga, la mort d'un obrer carreter. Ens dóna que hi hagi hagut una víctima i ens sab greu que, amb actes com els de que ens planyem, es dongui motiu a que's creïn corrents d'antipatia envers causes que haurien de defensar-se amb enteresa, dignitat i fortitut i, per tant, no hi hauria d'haver lloc a que's posessin en pràctica actituds d'agressiva violència.

Que's mostrin, els obrers, sempre concients, sempre dignes i assoliran el triomf que les aspiracions llurs tenen dret a assolir.—M.

Acció Catalanista

El dia 30 del passat, tingué lloc el miting inaugural de tasques del Centre Republicà Català «Sang Nova», que presidí en D. Martí Julià.

Al començar l'acta, en Genís Bargalló, en nom de l'entitat explicà breument l'actuació seguida per aquesta i els motius que la portaren a ingressar en els regles de l'U. C. la qual, acabà dient, en aquesta casa hi trobarà sempre i en tots els moments, homes disposats a treballar per la patria.

Seguidament feu ús de la paraula en F. Pineada i Verdager, el qual, feu historia de la nació i del nacionalisme catalans, i després de posar de relleu les deficiències dels Estats Unitaris, estudià la fusió del Nacionalisme i del Socialisme ideals que's complementen, car el socialisme necessita de les nacions naturals per a poder desenrotllar-se en un ambient de llibertat.

Analitza els absurds legislats per l'estat espanyol en matèries electorals i de justícia, i fineix demanant l'unió dels obrers nacionalistes per a que arribin a formar un nucli prou poderós a Catalunya per anar a l'Internacional a defensar el nostre plet nacional, car és el Socialisme el que implantarà el principi nacionalista al món.

En Pere Manen, després de felicitar a «Sang Nova» en nom del Casal del Districte II pel seu ingrés a l'U. C., diu: Tots els pobles que vulguin la llibertat, es precis que fonamentin la seva acció en una base de perfeccionament; per això els catalanistes de l'Unió anem organitzant i fent aquesta tasca. Després explicà les penes i vicissituds sofertes per a implantar les escoles del Casal del Districte II, pels fills dels pobres, d'aquestes criatures que, és un deure recollir i educar, treient-los del carrer, car es inegable que tot el bé que se'ls faci serà retornat a Catalunya.

Explica també la tasca a fer i la que porta a terme l'Agrupació Feminal del mateix Casal, que a més de curar de la seva perfecció int'llectual es dedica a la beneficència.

En F. X. Casas i Briz, secretari de propaganda de l'Unió Catalanista, glossa eloqüentment el sentiment de la patria en varies de ses manifestacions fent un parlament essencialment de llibertat.

El secretari general de l'Unió Catalanista, en J. Rodergas Calmell, després de saludar el Centre «Sang Nova», breu i anecdòticament, ens demostra com el temps ha transcorregut en va per l'estat espanyol, però no per les nacions que aquest estat oprimia i que avui gaudeixen de plena llibertat.

En A. Rovira Virgili, diu: Veig amb satisfacció que «Sang Nova» entri en un període d'acció, car es precis que's catalanistes entrin en un període d'activitat extraordinària. La causa nostra deu ésser propagada, arribant a tots els fills de la patria. No n'hi ha prou amb ésser català per dins; la nostra catalanitat ha de sortir en fóra convertint-se en actes. Són aquests, solament aquests, els que pesen en les lluites del món.

Aquesta feina de catalanització dels catalans està endarrerida; s'ha volgut fer creure impropriament en la força de Catalunya, quan encara Catalunya no ha renascut, sinó que comença ara a renàixer. Aquí s'ha pres per tot Catalunya solament una minoria concient, quan la majoria si bé son catalans per la sang i per la parla encara no ho són per l'ànima ni obren com a tals.

La feina dels nacionalistes és cercar el germen de catalanitat que tots poseim, que quan aquest esclati donarà la consciència de la seva raça. Per damunt de la Catalunya desnacionalitzada n'hi ha una de profunda que amb la nostra acció tenim de fer sortir a flor de terra.

Després parla dels catalans que deixen de ser-ho per a ésser castellans, que arriben a no ésser ni l'una cosa ni l'altra; posa com a exemple els catalans que han escrit en castellà, que malgrat el llur talent no ha donat cap gloria a la literatura castellana. Això vol dir que's catalans si volen figurar en el món no tenen més remei que escriure en la seva propia parla.

Per últim diu: L'hora actual es de les més solennes. Totes les nacions treballen per la defensa de l'ideal; treballen procurant fer-nos sentir, car, quan triomfantes les nacionalitats que avui lluiten invitin a les encara no redimides per fer acte de presència, que tot Catalunya pugui dir: Present!

En D. Martí i Julià, President de l'U. C. comença dient: Fa onze o dotze anys que vaig tenir el plaer d'assistir a l'inaugural de «Sang Nova», i malgrat tot s'hagi transformat, jo avui podria repetir mot per mot el parlament que llavors vaig fer.

Parlant de catalanisme radicalment, i propagant les idees de nacionalisme que afirmen els homes a la vida de la patria i a la vida del món, sembla que sigui un pecat parlar de la patria, sembla una cosa retrògrada i és que de la patria se'n té un concepte fals, concepte influenciat per la divisió ridícula del món en grans nacions feta per Napoleó III que's limità a donar e nom de nacions als estats imperialistes de llavors; però tot el fals i equivoc, passa. És efimer, i el món ha anat renaixent, però a Catalunya, per dissort de tots, anem endarrerits. Per això els de l'Unió Catalanista treballen amb tota activitat per a fer que tots els catalans puguin viure l'hora de les nacions que en la vida de l'humanitat ha tocat amb motiu d'aquesta guerra, guerra de nacions, en que'l que semblava que solament la revolució social hauria lograt, els mateixos estats s'han cuidat de realitzar fent adonar al socialisme de la necessitat dels principis nacionalistes, d'haver el socialisme i el nacionalisme format un sol ideal, hauria tingut prou força per enderrocar-ho tot.

El nacionalisme té necessitat d'una organització concreta, que és el socialisme.

Parla de la moral que fa homes exemplars, problema immediat que tenim de resoldre, demostrant com tenen d'ésser els homes, sensats, sincers, dignes, bons i que jamai deuen realitzar cap acció esclavitzadora, éssent tan purs en la vida pública com en la vida privada, fins la més íntima.

Condemna als homes que demanen llibertat i exerceixen una tirania en les seves llars.

El nacionalisme que propaguem — diu — és el del bé, de la bondat per a tots, que canviarà les coses amb el nostre exemple, però mai causarà ni el més mínim adoloriment. Volem triomfar, però volem també que fins els vençuts siguin al costat nostre.

Encara que nosaltres no les veurem, les teories nacionalistes viuran en el món igual que les socialistes, i per això nosaltres restem immovibles; malgrat veure no correspongui l'èxit als nostres esforços, malgrat tot, no defallim i és que tenim la seguretat del nostre triomf.

Elogia els humils que són, diu, els que treballen més per l'assoliment de la llibertat.

A mesura que'l món avança, nosaltres volem per a la nostra Catalunya que fins ara ha viscut apartada del món. Volem que en l'avenir vinent sigui un exemple per la vida de l'humanitat.

Nombrosos aplaudiments coronaren el parlament del mestre, que fou aplaudidíssim diferents vegades, igual que's parlaments dels altres oradors.

MERCERIA = ALBERT BONET = CLARIS, 15
Adornaments per a vestits de senyora
GRANS NOVITATS = PREUS REDUITS

NOVES

El dia primer del corrent, el Grop Feminal del Casal Catalanista del Districte II inaugura ses tasques culturals, veient-se concoreguts per distingides senyoretas tots els torns d'ensenyança que ha establert.

Els torns són — com ja tenim dit — de Llengua Catalana, Francès, Tall, Aritmètica, Dibuix i Pintura. Dintre pocs dies se tancarà l'inscripció. Per a inscriure's, dirigir-se a l'estatge social, Àlvarez, 6, tots els dies feiners, de vuit a dotze del vespre.

L'important entitat recreativa Aplec Barceloní, ha ingressat corporativament al Casal Nacionalista del Districte VI.

Entre molts altres acords, en la darrera reunió del Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, se prengué el de dirigir una comunicació als seus socis excitant-los a que, per acció individual i col·lectiva, procurin aconseguir dels establiments escolars on hi porten llurs fills la instauració de les ensenyances en català.

Avui dissabte, a les deu de la vetlla, l'A. N. C. Casal Catalanista del Districte II celebrarà Consell General ordinari.

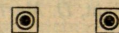
La Joventut Catalanista La Coronela, ha organitzat una extraordinària audició de sardanes per a demà, diumenge, a les onze del matí, al davant de son estatge social, Valencia, 361.

♦ CAMISERIA
CORBATERIA
GENRES DE PUNT
F. VEHILS I VIDAL
2, Portal de l'Angel, 2

Aprop de l'edat de 60, anys ha deixat d'existir qui fou en vida l'eminent pianista en G. Carles Vidiella.

La seva mort ha sigut molt sentida en la nostra terra, havent-nos causat a nosaltres un fort dolor que testimoniem, des d'aquestes ratlles, a la seva apegarada família.

Reposi en pau l'eximi pianista, orgull de Catalunya.

CORRESPONDENCIA

R. d'A.—Ciutat: El criteri nacionalista que vostè sustenta en el seu article, no és ben bé el de LA NACIÓ. Això fa que, amb força sentiment, no publiquem l'article que ens ha enviat.—D. C. i V.—Ciutat: Aquesta vegada, no ens agrada prou.—L. L. S. i B.—Canet de Mar: Presa nota de les observacions. Liquidació conforme.—L. L. G. C.—Linares: Trasmesa la seva queixa, suposem quedarà complacut.—M. P.—Sant Feliu de Guixols: Molt conforme.—R. J. i M.—Ciutat: Es molt relliscós.—J. B.—Ginebra: Sentint molt l'ocorregut, li assegurem que serà remediada la deficiència, agraïnt molt l'avis que'ns fa.—A. N.—Madrid: Mercès per tot. Tindrem molt gust en saludar-lo.

♦ ♦ LA NACIÓ ♦ ♦

EDICIÓ DEL COMITE DE PREMSA
DE LA UNIÓN CATALANISTA

ABONAMENT

1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes
i Hemoteca General
COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»
2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.ª, S. en C.—Mallorca, 257 bis